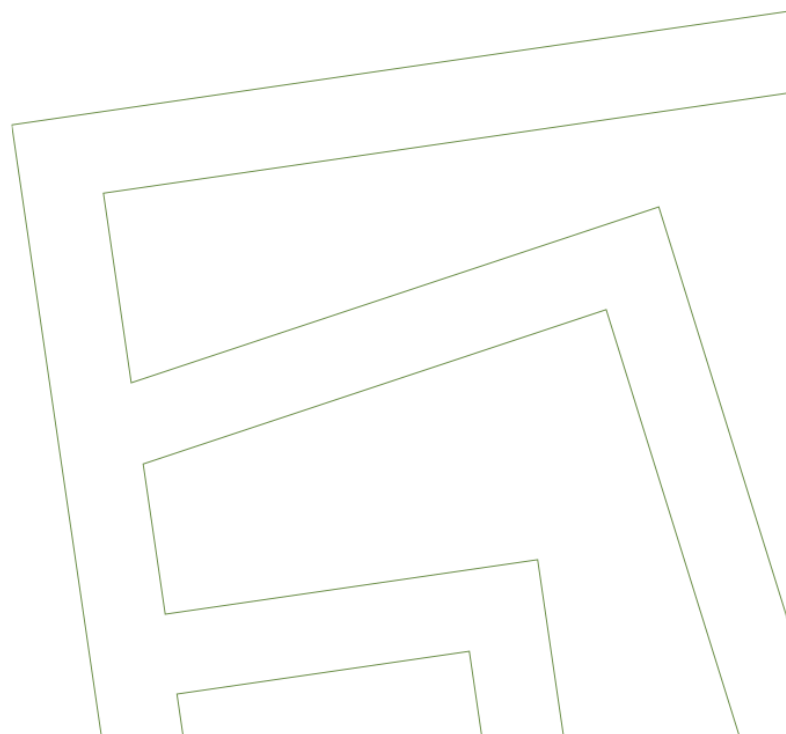

Landsskipulagsstefna 2015-2026

Umhverfismat

Mars 2015

Samantekt umhverfismats

Tillaga að *Landsskipulagsstefnu 2015-2026* er sett fram sem markmið og leiðir/aðgerðir fyrir hvert fjögurra viðfangsefna landsskipulagsstefnu. Það er skipulag á miðhálandi Íslands, búsetumynstur og dreifing byggðar, skipulag haf- og strandsvæða og landnotkun í dreifbýli. Þrjú fyrrnefndu viðfangsefnin eru þau sömu og fjallað var um í fyrri tillögu að landsskipulagsstefnu, en umfjöllun um landnotkun í dreifbýli er nýtt viðfangsefni. Umhverfis- og auðlindaráðherra ákveður hverju sinni, við upphaf vinnu við gerð landsskipulagsstefnu, um hvaða viðfangsefni skal fjallað og hvaða áherslur skal leggja til grundvallar við mótun landsskipulagsstefnu.

Við mat á áhrifum landsskipulagsstefnu er stefnan, þ.e. markmið og leiðir/aðgerðir, borin saman við umhverfisviðmið sem skilgreind voru í *Lýsingu Landsskipulagsstefnu 2015-2026* sem kynnt var í byrjun skipulagsferlisins, en þau byggja á lögum og stefnu stjórnvalda í einstökum málaflokkum. Mælikvarðar til grundvallar landsskipulagsstefnu eru settir fram í *Skipulagsmál á Íslandi 2014 – lykilmælikvarðar og fyrirliggjandi áætlanir* sem er fylgiskjal með tillögu að landsskipulagsstefnu. Þar er tekið saman yfirlit yfir áætlanir sem tengjast landsskipulagsstefnu og stöðu og þróun skipulagsmála.

Tillaga að Landsskipulagsstefnu 2015-2026, ásamt umhverfismati var auglýst til kynningar í átta vikur þann 19. desember 2014. Tillagan var uppfærð með tilliti til athugasemda sem bárust á kynningartímanum en þær leiddu ekki til breytinga á umhverfismatinu.

Umhverfismatið er sett upp í matstöflum og er afmarkaður hluti landsskipulagsstefnu metinn í hverri töflu, þ.e. eitt til þrjú markmið ásamt viðkomandi leiðum og aðgerðum. Í umhverfismatinu er greint hvort stefnan samræmist umhverfisviðmiðunum og niðurstaðan sett fram með eftirfarandi einkunnagjöf:

Tákn	Lýsing
+	Samræmi - stefnan styður viðkomandi umhverfisviðmið
Ó	Óverulegt - stefnan styður viðkomandi umhverfisviðmið að óverulegu leyti eða að hluta til
-	Ósamræmi - stefnan styður ekki eða gengur gegn viðkomandi umhverfisviðmiði
ÁEV	Á ekki við - stefnan tengist ekki umhverfisviðmiðinu með beinum hætti

Niðurstaða umhverfismatsins er að tillaga að *Landsskipulagsstefnu 2015-2026* er í meginatriðum í samræmi við skilgreind umhverfisviðmið og almennt leiðir stefnan til jákvæðra áhrifa á umhverfið. Jafnframt styður stefna um öll viðfangsefni landsskipulagsstefnu almennt við umhverfisviðmið um sveigjanleika og þanþol gagnvart umhverfisbreytingum og breyttum þörfum samfélagsins.

Stefna um skipulag á miðhálandi Íslands styður umhverfisviðmið um sjálfbæra nýtingu náttúruauðlinda og vernd náttúru- og menningarminja. Hún styður einnig umhverfisviðmið um að viðhalda og efla sérstöðu Íslands sem áfangastaðar ferðamanna og stuðla að tækifærum almennings til útivistar.

Stefna um búsetumynstur og dreifingu byggðar og stefna um skipulag í dreifbýli styðja almennt við umhverfisviðmið um örugga og aðgengilega byggð í góðum tengslum við umhverfi, góð búsetuskilyrði og samkeppnishæfni byggða og atvinnulífs. Einnig styður stefnan við umhverfisviðmið um heilsusamlegt umhverfi og að nokkru leyti við minni losun gróðurhúsalofttegunda þegar til langs tíma er litið. Stefna um búsetumynstur og dreifingu byggðar styður umhverfisviðmið um sjálfbærar samgöngur og fjölbreytta ferðamáta.

Í stefnu um skipulag á haf- og strandsvæðum eru sett fram almenn sjónarmið fyrir skipulagsgerð á haf- og strandsvæðum. Stefnan styður m.a. umhverfisviðmið um heilsusamlegt umhverfi, fjölbreytt atvinnulíf og sjálfbæra nýtingu auðlinda.

Vinnsla umhverfismatsins

Umhverfismat *Landsskipulagsstefnu 2015-2026* er unnið í samræmi við lög um umhverfismat áætlana nr. 105/2006. Tilgangur umhverfismatsins er að tryggja eftir föngum að sjónarmið sjálfbærni séu lögð til grundvallar við mótun stefnunnar.

Við gerð landsskipulagsstefnu er unnið með þau viðfangsefni sem umhverfis- og auðlindaráðherra setti fram í október 2013 og sjá má í *Tillögu að Landsskipulagsstefnu 2015-2026*. Í inngangi greinargerðar er einnig gerð grein fyrir helstu skrefum í kynningu og samráði gagnvart almenningi, samráðsvettvangi og ráðgjafarnefnd við mótun landsskipulagsstefnu. Þá hefur verið tekið saman yfirlit yfir aðrar áætlanir sem tengjast landsskipulagsstefnu og yfir stöðu og þróun skipulagsmála. Það er birt í ritinu *Skipulagsmál á Íslandi 2014*, sem er fylgiskjal með tillögu að landsskipulagsstefnu.

Vinna við umhverfismat tillögu að *Landsskipulagsstefnu 2015-2026* skiptist í tvo megin áfanga. Fyrri áfanginn fólst í greiningu og mati á valkostum fyrir landsskipulagsstefnu. Greinargerð um greiningu valkosta, samantekt samráðsfundar og athugasemdir við greiningu valkosta er að finna á heimasíðu landsskipulagsstefnu www.landsskipulag.is. Seinni áfangi umhverfismatsins var unninn samhliða útfærslu tillögu að *Landsskipulagsstefnu 2015-2026*, þar sem tillagan var rýnd með tilliti til umhverfisviðmiða. Það mat var framkvæmt af sérfræðingum Skipulagsstofnunar. Í töflunum hér á eftir er sett fram umhverfismat tillögu að *Landsskipulagsstefnu 2015-2026*. Umhverfismatið er sett fram á þann hátt að stefnan er borin saman og vegin á móti umhverfisviðmiðum. Umhverfisviðmiðin voru skilgreind í *Lýsingu Landsskipulagsstefnu 2015-2026* sem kynnt var í febrúar 2014, en þau byggja á lögum og stefnu stjórnvalda í einstökum málaflokkum.

Tillaga að Landsskipulagsstefnu 2015-2026, ásamt umhverfismati og fylgiskjali var auglýst til kynningar í átta vikur þann 19. desember 2014. Samantekt helstu efnisatriða umsagna og athugasemda sem bárust á kynningartímanum og úrvinnsla á þeim er að finna í greinargerðinni *Landsskipulagsstefna 2015-2026 - Umsögn um framkomnar athugasemdir við auglýsta tillögu* (sjá vef landsskipulagsstefnu www.landsskipulag.is). Tillaga að landsskipulagsstefnu var uppfærð með tilliti til athugasemda en þær leiddu hins vegar ekki til breytinga á umhverfismatinu.

Afmarkaður hluti landsskipulagsstefnu er metinn í hverri töflu og vísar hugtakið „stefna” til þeirra markmiða, leiða og aðgerða sem metin eru hverju sinni. Greint er að hvaða leyti stefnan samræmist umhverfisviðmiðunum og niðurstaðan sett fram með eftirfarandi einkunnagjöf:

Tákn	Lýsing
+	Samræmi - stefnan styður viðkomandi umhverfisviðmið
Ó	Óverulegt - stefnan styður viðkomandi umhverfisviðmið að óverulegu leyti eða að hluta til
-	Ósamræmi - stefnan styður ekki eða gengur gegn viðkomandi umhverfisviðmiði
ÁEV	Á ekki við - stefnan tengist ekki umhverfisviðmiðinu með beinum hætti

Skipulag á miðhálandi Íslands

Staðinn verði vörður um náttúru og landslag miðhálandisins vegna náttúruverndargildis og mikilvægis fyrir útivist. Uppbygging innviða á miðhálandinu taki mið af sérstöðu þess.

Markmið 1.1 Víðerni og náttúrugæði

Viðhaldið verði sérkennum og náttúrugæðum miðhálandisins með áherslu á verndun víðerna hálandisins, landslagsheilda, mikilvægra vistgerða og gróðurlenda og verðmætra menningarminja.

Umhverfisviðmið	Samræmi	Skýring
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að góðum búsetuskilyrðum og samkeppnishæfni byggða og bæja	Ó	Stefnan (stefna vísar til markmiða, leiða og aðgerða hér að ofan) styður viðmiðið með því að leggja áherslu á að viðhalda sérkennum og náttúrugæðum miðhálandisins og vernda víðerni. Miðhálandið verður áfram aðdráttarafl fyrir ferðamenn en ferðamennska getur þannig óbeint haft jákvæð áhrif á búsetuskilyrði og samkeppnishæfni einkum á láglendisvæðum í nágrenni hálandisins þar sem uppbygging fer að mestu leyti fram.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að öruggri, aðgengilegri og vandaðri byggð í góðum tengslum við umhverfi og náttúru sem styður lífsgæði og heilbrigðan og sjálfbæran lífsstíl	ÁEV	
Að skipulag byggðar og landnotkunar feli í sér sveigjanleika og þanþol gagnvart umhverfisbreytingum og breyttum þörfum samfélagsins	+	Þar sem stefnan miðar að því að vernda víðerni hálandisins, landslagsheildir og sjálfbærar gróðurlendur auk þess að leggja áherslu á beitarstjórnun og landgræðslu samræmist hún viðmiði um sveigjanleika og þanþol að því leyti að náttúran fær áfram að þróast samkvæmt eigin lögmálum.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að vernd náttúru- og menningarminja, sem meðal annars felast í líffræðilegum fjölbreytileika, fjölbreytni jarðmyndana, víðernum, landslagi og minjum um sögu og búsetu	+	Stefnan viðheldur sérkennum og náttúrugæðum miðhálandisins með áherslu á verndun víðerna, landslagsheilda, fágætra vistgerða og verðmætra menningarminja. Ekki er talið líklegt að landgræðsla sem viðbrögð við rofskemmdum hafi neikvæð áhrif á líffræðilegan fjölbreytileika.

Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að endurheimt votlendis og annarra mikilvægra vistkerfa	Ó	Stefnan styður viðmið um endurheimt vistkerfa með því að leggja áherslu á verndun landslagsheilda, fágætra vistgerða og sjálfbæra gróðurframvindu m.a. með beitarstýringu og landgræðslu.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að heilsusamlegu umhverfi, svo sem heilnæmu andrúmslofti og ferskvatni, hreinu hafi, minni úrgangi og umhverfi án hættulegra efna	ÁEV	Stefnan tekur ekki á þáttum er varða heilsusamlegt umhverfi en þó má leiða líkum að því að heilbrigð vistkerfi og uppgræðsla rofsvæða geti leitt til betri loftgæða á tilteknum svæðum.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að góðum tækifærum til útivistar og tryggi rétt almennings að frjálsum aðgengi um náttúru landsins	Ó	Stefnan miðar að því að við skipulagsgerð verði stuðlað að því að ferðafólki standi til boða vönduð og viðeigandi mannvirki og þjónusta á miðhálandinu. Stefnan tryggir ekki rétt almennings að frjálsum aðgengi um náttúru landsins.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að minni losun gróðurhúsalofttegunda	ÁEV	Stefnan tekur ekki á þáttum er varða losun gróðurhúsalofttegunda en með áherslu á sjálfbæra gróðurframvindu með beitarstýringu og landgræðslu er unnt að binda koltvísýring.
Að skipulag byggðar og landnotkunar skapi aðstæður fyrir grænt hagkerfi og fjölbreytt og samkeppnishæft atvinnulíf	ÁEV	
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að viðhalda og efla sérstöðu Íslands sem áfangastaðar ferðamanna	+	Stefnan miðar að því að viðhalda sérkennum og náttúrugæðum miðhálandisins og gæta þess að mannvirki og umferð skerði víðerni sem minnst. Slík stefna er líkleg til að viðhalda og efla sérstöðu Íslands sem áfangastaðar ferðamanna sem sækjast eftir upplifun úti í náttúrunni.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að nýting náttúruauðlinda fari fram með sjálfbærum hætti	+	Stefnan samræmist markmiði um sjálfbæra nýtingu náttúruauðlinda. Þess er gætt að mannvirki og umferð um miðhálandið skerði sem minnst víðerni og önnur náttúrugæði og að beit á hálandinu valdi hvorki gróður- né jarðvegsskemmdum.
Að skipulag byggðar og landnotkunar styðji við sjálfbærar samgöngur og fjölbreytta ferðamáta	ÁEV	

Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að byggðir og bæir séu tengd með traustum samskiptum (samgöngum og fjarskiptum)	ÁEV	
---	------------	--

Markmið 1.2 Ferðaþjónusta í sátt við náttúru og umhverfi

Uppbygging ferðamannaáðstöðu stuðli að góðri aðstöðu ferðafólks á miðhálandinu, en jafnframt verði gætt að því að óbyggðaupplifun og náttúrugæði skerðist sem minnst vegna mannvirkja og umferðar.

Markmið 1.6 Skipulag með tillit til náttúruvár

Við skipulagsgerð á miðhálandinu verði tekið tillit til öryggis vegna náttúruvár.

Umhverfisviðmið	Samræmi	Skýring
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að góðum búsetuskilyrðum og samkeppnishæfni byggða og bæja	Ó	Stefnan felur í sér að viðhalda hálandinu sem aðdráttarafli fyrir ferðamenn og uppbyggingu ferðamannaáðstöðu verði á jaðarsvæðum hálandisins. Hvortveggja getur stuðlað að bættum búsetuskilyrðum og betri samkeppnishæfni einkum í nærliggjandi byggð á láglandi.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að öruggri, aðgengilegri og vandaðri byggð í góðum tengslum við umhverfi og náttúru sem styður lífsgæði og heilbrigðan og sjálfbæran lífsstíl	Ó	Stefnan felur í sér gott aðgengi og aðstöðu ferðafólks á hálandinu og vönduð og viðeigandi mannvirki, en jafnframt að þess sé gætt að skerða sem minnst óbyggða- og hálandisupplifun. Að þessu leyti styður stefnan við viðmið um góð tengsl byggða við umhverfi og náttúru.
Að skipulag byggðar og landnotkunar feli í sér sveigjanleika og þanþol gagnvart umhverfisbreytingum og breyttum þörfum samfélagsins	+	Stefna um að leggja megináherslu á uppbyggingu á jaðarsvæðum hálandisins og á afmörkuðum svæðum uppi á hálandinu og að ferðafólk dreifist þannig að álag á náttúru sé í samræmi við þol náttúrunnar samræmist viðmiði um sveigjanleika og þanþol gagnvart umhverfisbreytingum. Markmið um að tekið sé tillit til öryggis vegna náttúruvár styður einnig viðmiðið.

Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að vernd náttúru- og menningarminja, sem meðal annars felast í líffræðilegum fjölbreytileika, fjölbreytni jarðmyndana, víðernum, landslagi og minjum um sögu og búsetu	+	Með því að takmarka uppbyggingu ferðaþjónustu á hálendinu við ákveðin afmörkuð svæði við aðalfjallvegi er unnt að vernda landslag, víðerni, jarðmyndanir, sögu- og búsetuminjar og því samræmist stefnan viðmiði um vernd náttúru- og menningarminja.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að endurheimt votlendis og annarra mikilvægra vistkerfa	ÁEV	
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að heilsusamlegu umhverfi, svo sem heilnæmu andrúmslofti og ferskvatni, hreinu hafi, minni úrgangi og umhverfi án hættulegra efna	ÁEV	Stefnan tekur ekki á þáttum er varða heilsusamlegt umhverfi að öðru leyti en því að við skipulagsgerð á hálendinu verði tekið tillit til hættu sem talin er stafa af náttúruvá sem lið í því að auka öryggi þeirra sem dveljast á hálendinu.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að góðum tækifærum til útivistar og tryggi rétt almennings að frjálsum aðgengi um náttúru landsins	+	Stefnan felur í sér gott aðgengi og aðstöðu ferðafólks á miðhálendinu sem samræmist viðmiði um góð tækifæri til útivistar og aðgengis að náttúru landsins. Stefnan tekur ekki á rétti almennings að frjálsum aðgengi um náttúru landsins.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að minni losun gróðurhúsalofttegunda	ÁEV	
Að skipulag byggðar og landnotkunar skapi aðstæður fyrir grænt hagkerfi og fjölbreytt og samkeppnishæft atvinnulíf	Ó	Stefnan styður viðmið um grænt hagkerfi og fjölbreytni atvinnulífs að því leyti að hún skapar tækifæri til að stunda græna ferðamennsku á miðhálendinu sem miðar að því að álag vegna ferðamanna sé í samræmi við þol náttúrunnar.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að viðhalda og efla sérstöðu Íslands sem áfangastaðar ferðamanna	+	Stefnan samræmist viðmiði um að viðhalda og efla sérstöðu Íslands með því að leggja áherslu á uppbyggingu á jaðarsvæðum og að þess sé gætt að óbyggðaupplifun skerðist sem minnst vegna mannvirkja og umferðar á miðhálendinu.

Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að nýting náttúruauðlinda fari fram með sjálfbærum hætti	+	Stefnan miðar að því að halda álagi á náttúruna af völdum ferðafólks í samræmi við þol náttúrunnar og að uppbygging falli að markmiðum um verndun víðerna og náttúru miðhálandisins sem samrýmist viðmiði um sjálfbæra nýtingu náttúruauðlinda.
Að skipulag byggðar og landnotkunar styðji við sjálfbærar samgöngur og fjölbreytta ferðamáta	ÁEV	
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að byggðir og bæir séu tengd með traustum samskiptum (samgöngum og fjarskiptum)	ÁEV	

Markmið 1.4 Sjálfbær nýting orkulinda

Orkulindir á miðhálandinu verði nýttar með sjálfbærni og umhverfisvernd að leiðarljósi, sérstaklega með tilliti til verndunar víðerna.

Umhverfisviðmið	Samræmi	Skýring
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að góðum búsetuskilyrðum og samkeppnishæfni byggða og bæja	Ó	Stefnan miðar að því að nýta orkuauðlindir á miðhálandinu með sjálfbærni og umhverfisvernd að leiðarljósi og getur stutt við búsetuskilyrði og samkeppnishæfni byggða s.s. vegna ferðaþjónustu sem byggir á náttúruupplifun.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að öruggri, aðgengilegri og vandaðri byggð í góðum tengslum við umhverfi og náttúru sem styður lífsgæði og heilbrigðan og sjálfbæran lífsstíl	ÁEV	

<p>Að skipulag byggðar og landnotkunar feli í sér sveigjanleika og þanþol gagnvart umhverfisbreytingum og breyttum þörfum samfélagsins</p>	<p>+</p>	<p>Stefnan samræmist viðmiði um sveigjanleika og þanþol gagnvart umhverfisbreytingum og breyttum þörfum samfélagsins með því að hvetja til sjálfbærrar nýtingu orkulinda og að beina allri meiriháttar mannvirkjagerð að svæðum sem rýra ekki víðerni hálendisins. Með stefnuna að leiðarljósi er unnt að draga úr hættu á ofnýtingu orkulinda hálendisins og jafnframt standa vörð um að möguleikar til sjálfbærrar nýtingar verði til staðar fyrir komandi kynslóðir.</p>
<p>Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að vernd náttúru- og menningarminja, sem meðal annars felast í líffræðilegum fjölbreytileika, fjölbreytni jarðmyndana, víðernum, landslagi og minjum um sögu og búsetu</p>	<p>+</p>	<p>Með því að hafa sjálfbærni og umhverfisvernd að leiðarljósi við nýtingu orkulinda á hálendinu, að teknu tilliti til virkjunarkosta í orkunýtingarflokki í gildandi rammaáætlun og að því gefnu að tekið sé mið af áherslum um verndun víðerna og náttúru, er gætt samræmis við viðmið um vernd náttúru- og menningarminja.</p>
<p>Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að endurheimt votlendis og annarra mikilvægra vistkerfa</p>	<p>ÁEV</p>	
<p>Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að heilsusamlegu umhverfi, svo sem heilnæmu andrúmslofti og ferskvatni, hreinu hafi, minni úrgangi og umhverfi án hættulegra efna</p>	<p>ÁEV</p>	
<p>Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að góðum tækifærum til útivistar og tryggi rétt almennings að frjálsum aðgengi um náttúru landsins</p>	<p>Ó</p>	<p>Með því að leggja áherslu á að landnýting og mannvirkjagerð vegna orkuvinnslu og orkuflutnings taki mið af verndun náttúrunnar og að meiriháttar mannvirkjagerð verði beint að stöðum sem rýra ekki víðerni, er stutt við tækifæri til útivistar og til að upplifa og njóta. Stefnan tryggir ekki rétt almennings að frjálsum aðgengi um náttúru landsins.</p>
<p>Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að minni losun gróðurhúsalofttegunda</p>	<p>ÁEV</p>	

Að skipulag byggðar og landnotkunar skapi aðstæður fyrir grænt hagkerfi og fjölbreytt og samkeppnishæft atvinnulíf	Ó	Sjálfbær nýting orkulinda miðhálandisins getur stutt við markmið um grænt hagkerfi og fjölbreytt atvinnulíf ef orkan er nýtt á þann hátt sem samrýmist markmiðum um grænt hagkerfi.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að viðhalda og efla sérstöðu Íslands sem áfangastaðar ferðamanna	Ó	Stefnan styður viðmið um að viðhalda og efla sérstöðu Íslands sem áfangastaðar ferðamanna á þann hátt að orkulindir á hálandinu verði nýttar án þess að skerða víðerni og sérkenni hálandisins.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að nýting náttúruauðlinda fari fram með sjálfbærum hætti	+	Stefna um að orkulindir á miðhálandinu verði nýttar með sjálfbærni og umhverfisvernd að leiðarljósi samræmist viðmiði um sjálfbæra nýtingu náttúruauðlinda. Stefnan leggur til að lagt verði mat á samlegðaráhrif orkuflutningsmannvirkja og virkjana sem ætti enn frekar að styðja við sjálfbæra nýtingu náttúruauðlinda.
Að skipulag byggðar og landnotkunar styðji við sjálfbærar samgöngur og fjölbreytta ferðamáta	ÁEV	
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að byggðir og bæir séu tengd með traustum samskiptum (samgöngum og fjarskiptum)	ÁEV	

Markmið 1.3 Samgöngur í sátt við náttúru og umhverfi

Viðhald og frekari uppbygging samgöngukerfis á miðhálandinu stuðli að góðu aðgengi að hálandinu og jafnvægi milli ólíkra ferðamáta. Mannvirki og umferð hafi lágmarksáhrif á víðerni og óbyggðaupplifun.

Markmið 1.5. Trygg fjarskipti í sátt við náttúru og umhverfi

Skipulag gefi kost á uppbyggingu fjarskiptamannvirkja til að tryggja örugg fjarskipti, um leið og gætt verði að áhrifum á náttúru og landslag.

Umhverfisviðmið	Samræmi	Skýring
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að góðum búsetuskilyrðum og samkeppnishæfni byggða og bæja	Ó	Stefnan styður að óverulegu leyti viðmið um góð búsetuskilyrði með því að leggja áherslu á samgöngukerfi sem tryggir aðgang almennings og ferðafólks að hálandinu og uppbyggingu

		fjarskiptamannvirkja til að tryggja örugg fjarskipti. Þessir þættir geta haft jákvæð áhrif á byggð á láglandi s.s. vegna möguleika í ferðaþjónustu.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að öruggri, aðgengilegri og vandaðri byggð í góðum tengslum við umhverfi og náttúru sem styður lífsgæði og heilbrigðan og sjálfbæran lífsstíl	Ó	Stefnan styður viðmið um vandaða byggð, góð tengsl við umhverfi og náttúru og sjálfbæran lífsstíl með því að leggja áherslu á að hönnun vega taki mið af landslagi og jafnvægis varðandi aðgengi að áhugaverðum stöðum eftir mismunandi ferðamáta.
Að skipulag byggðar og landnotkunar feli í sér sveigjanleika og þanþol gagnvart umhverfisbreytingum og breyttum þörfum samfélagsins	Ó	Uppbygging samgöngukerfis á miðhálandinu sem miðar að því að vegafarmkvæmdum verði haldið í lágmarki og að hönnun allra vega taki mið af landslagi getur samræmst viðmiði um sveigjanleika og þanþol gagnvart umhverfisbreytingum ef rask vegna samgöngukerfis og umferðar er lágmarkað.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að vernd náttúru- og menningarminja, sem meðal annars felast í líffræðilegum fjölbreytileika, fjölbreytni jarðmyndana, víðernum, landslagi og minjum um sögu og búsetu	+	Með því að halda vegafarmkvæmdum í lágmarki og að hönnun allra vega taki mið af landslagi og gæta þess að áhrif umferðar og fjarskiptamannvirkja á víðerni og landslag verði lágmarkuð er stuðlað að samræmi við viðmið um vernd náttúru- og menningarminja þ.m.t. líffræðilegs fjölbreytileika, fjölbreytni jarðmyndana, víðerna, landslags og sögu- og búsetuminja.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að endurheimt votlendis og annarra mikilvægra vistkerfa	ÁEV	
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að heilsusamlegu umhverfi, svo sem heilnæmu andrúmslofti og ferskvatni, hreinu hafi, minni úrgangi og umhverfi án hættulegra efna	+	Stefnan samræmist viðmiði um heilsusamlegt umhverfi með því að leggja til uppbyggingu samgöngukerfis á miðhálandinu sem hefur lágmarks áhrif á umhverfið og ýtir undir mismunandi ferðamáta. Með því er unnt að viðhalda hreinleika hálandisins þ.m.t. heilnæmu lofti og vatni og jafnframt tryggt kyrrlát svæði án vélknúinnar umferðar.

<p>Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að góðum tækifærum til útivistar og tryggi rétt almennings að frjálsu aðgengi um náttúru landsins</p>	<p>+</p>	<p>Stefnan samræmist viðmiði um góð tækifæri til útivistar og gott aðgengi að náttúru landsins þar sem hún felur í sér samgöngukerfi sem stuðlar að góðu aðgengi að hálendinu og að jafnvægis verði gætt varðandi aðgengi að áhugaverðum svæðum eftir mismunandi ferðamátum.</p>
<p>Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að minni losun gróðurhúsalofttegunda</p>	<p>Ó</p>	<p>Stefnan getur haft áhrif á losun gróðurhúsalofttegunda að óverulegu leyti með því að leggja áherslu á jafnvægi á milli ólíkra ferðamáta við uppbyggingu samgöngukerfis á hálendinu sem getur stuðlað að minni losun CO² vegna útblásturs frá ökutækjum. Nánari greining á kostum varðandi þróun samgöngukerfis og útfærslu vega á hálendinu á eftir að fara fram.</p>
<p>Að skipulag byggðar og landnotkunar skapi aðstæður fyrir grænt hagkerfi og fjölbreytt og samkeppnishæft atvinnulíf</p>	<p>Ó</p>	<p>Stefnan getur mögulega ýtt undir fjölbreytni atvinnulífs á sviði ferðabjónustu með því að leggja til samgöngukerfi sem felur í sér jafnvægi á milli ólíkra ferðamáta og að tryggja kyrrlát svæði án vélknúinnar umferðar.</p>
<p>Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að viðhalda og efla sérstöðu Íslands sem áfangastaðar ferðamanna</p>	<p>+</p>	<p>Uppbygging samgöngukerfis sem stuðlar að því að ferðamenn hafi aðgang að miðhálendinu, þó með þeirri áherslu að umferð hafi lágmarksáhrif á víðerni og óbyggðaupplifun, er í samræmi við viðmið um að viðhalda og efla sérstöðu Íslands sem áfangastaðar ferðamanna sem kjósa Ísland til að upplifa og njóta náttúrunnar.</p>
<p>Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að nýting náttúruauðlinda fari fram með sjálfbærum hætti</p>	<p>Ó</p>	<p>Með því að leggja áherslu á að dreifa álagi vegna umferðar en jafnframt að lágmarka rask á umhverfinu af völdum umferðar er hægt að njóta hálendisins án þess að ganga of nærri náttúrunni.</p>

<p>Að skipulag byggðar og landnotkunar styðji við sjálfbærar samgöngur og fjölbreytta ferðamáta</p>	<p>Ó</p>	<p>Stefnan styður viðmið um sjálfbærar samgöngur og fjölbreytta ferðamáta með því að leggja áherslu á uppbyggingu samgöngukerfis sem gætir þess að jafnvægi sé á milli ólíkra ferðamáta og að ferðamannaleiðir (göngu-, reið- og hjólaleiðir) verði eftir því sem kostur er aðskildar frá megin vegakerfinu.</p>
<p>Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að byggðir og bæir séu tengd með traustum samskiptum (samgöngum og fjarskiptum)</p>	<p>Ó</p>	<p>Stefna um samgöngur felur í sér lágmarks vegaframkvæmdir á miðhálandinu og að eingöngu verði gert ráð fyrir uppbyggingu vega þar sem þeir skerði ekki víðerni hálandisins. Ekki er sett fram stefna um að tengja saman byggðir og bæi með vegum yfir hálandið en nánari greining á kostum fyrir þróun samgöngukerfis og útfærslu vega á hálandinu á eftir að fara fram. Stefna um trygg fjarskipti í sátt við náttúru og umhverfi styður umhverfisviðmiðið.</p>

Skipulag í dreifbýli

Skipulag í dreifbýli gefi kost á fjölbreyttri nýtingu lands, svo sem til ræktunar, ferðaþjónustu og útivistar, í sátt við náttúru og landslag.

Markmið 2.1 Sjálfbær byggð í dreifbýli

Skipulag landnotkunar styðji við búsetu og samfélag í dreifbýli með langtímasýn um ráðstöfun lands til nýtingar og verndar og samþættri stefnu um byggðapróun í þéttbýli og dreifbýli.

Markmið 2.8 Skipulag með tilliti til náttúruvár og loftslagsbreytinga

Skipulag landnotkunar stuðli að öryggi almennings gagnvart náttúruvá og loftslagsbreytingum.

Umhverfisviðmið	Samræmi	Skýring
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að góðum búsetuskilyrðum og samkeppnishæfni byggða og bæja	+	Stefnan samræmist viðmiði um góð búsetuskilyrði og samkeppnishæfni byggða og bæja með því að kalla eftir að skipulag landnotkunar styðji og styrki búsetu og samfélag í dreifbýli.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að öruggri, aðgengilegri og vandaðri byggð í góðum tengslum við umhverfi og náttúru sem styður lífsgæði og heilbrigðan og sjálfbæran lífsstíl	+	Skipulag landnotkunar sem byggir á langtímasýn um ráðstöfun lands til nýtingar og verndar og að tekið sé tillit til náttúruvár, samræmist stefnu um örugga byggð í góðum tengslum við umhverfi og náttúru.
Að skipulag byggðar og landnotkunar feli í sér sveigjanleika og þanþol gagnvart umhverfisbreytingum og breyttum þörfum samfélagsins	+	Stefnan samræmist viðmiði um sveigjanleika gagnvart breyttum þörfum samfélagsins með því að leggja áherslu á langtímasýn um ráðstöfun lands til nýtingar og verndar og með því að taka tillit til náttúruvár við skipulagsgerð.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að vernd náttúru- og menningarminja, sem meðal annars felast í líffræðilegum fjölbreytileika, fjölbreytni jarðmyndana, víðernum, landslagi og minjum um sögu og búsetu	Ó	Stefnan leggur áherslu á langtímasýn um ráðstöfun lands til nýtingar og verndar og að fjölgun íbúða utan þéttbýlis eigi sér stað í tengslum við búrekstur eða atvinnustarfsemi í dreifbýli. Útfærsla stefnunnar getur stutt við vernd náttúru- og menningarminja.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að endurheimt votlendis og annarra mikilvægra vistkerfa	ÁEV	Stefnan tekur ekki á þessum þætti en gert er ráð fyrir að flokkun landbúnaðarlands, landslagsgreining og vistgerðaflokkun verði lögð til grundvallar skipulagsákvörðunum í dreifbýli sem getur falið í sér endurheimt vistgerða.

Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að heilsusamlegu umhverfi, svo sem heilnæmu andrúmslofti og ferskvatni, hreinu hafi, minni úrgangi og umhverfi án hættulegra efna	Ó	Stefna sem felur í sér langtímasýn um ráðstöfun lands til nýtingar og verndar og leggur áherslu á að tillit sé tekið til náttúruvár getur stutt viðmið um heilsusamlegra umhverfi.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að góðum tækifærum til útivistar og tryggi rétt almennings að frjálsu aðgengi um náttúru landsins	ÁEV	
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að minni losun gróðurhúsalofttegunda	Ó	Með samþættri stefnu um byggðapróun í þéttbýli og dreifbýli, sem byggir á langtímasýn og beinir vexti að þeim kjörnum sem fyrir eru, er hægt að draga úr vegalengdum milli áfangastaða og þannig hafa óveruleg áhrif á losun gróðurhúsalofttegunda.
Að skipulag byggðar og landnotkunar skapi aðstæður fyrir grænt hagkerfi og fjölbreytt og samkeppnishæft atvinnulíf	ÁEV	
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að viðhalda og efla sérstöðu Íslands sem áfangastaðar ferðamanna	ÁEV	
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að nýting náttúruauðlinda fari fram með sjálfbærum hætti	Ó	Stefna sem miðar að því að landbúnaðarland verði nýtt með sjálfbærum hætti og það land sem hentar vel til ræktunar verði almennt ekki ráðstafað til annarra nota með óafturkræfum hætti styður viðmið um sjálfbæra nýtingu náttúruauðlinda.
Að skipulag byggðar og landnotkunar styðji við sjálfbærar samgöngur og fjölbreytta ferðamáta	Ó	Stefna sem miðar að því að styrkja samfélag viðkomandi svæða með því að beina vexti að kjörnum styður viðmið um sjálfbærar samgöngur og fjölbreytta ferðamáta að því leyti að styttri vegalengdir og samfelldari byggð skapar tækifæri fyrir fjölbreyttari samgöngumáta og almenningssamgöngur.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að byggðir og bæir séu tengd með traustum samskiptum (samgöngum og fjarskiptum)	Ó	Nýting lands sem felur í sér aukna áherslu á kjarna og samfellda byggð gerir rekstur samgöngu- og fjarskiptakerfa fýsilegri og hagkvæmari og styður þannig viðmið um betri tengingu byggða og bæja að óverulegu leyti.

Markmið 2.2 Umhverfis- og menningargæði

Skipulag landnotkunar stuðli að heilnæmu umhverfi og verndun og varðveislu sérstæðrar náttúru og menningar og sögu sem felst meðal annars í byggingararfi og landslagi.

Umhverfisviðmið	Samræmi	Skýring
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að góðum búsetuskilyrðum og samkeppnishæfni byggða og bæja	+	Stefnan leggur áherslu á gæði og yfirbragð byggðar og gætir að hagkvæmni varðandi samgöngur og veitur og bætir þannig búsetuskilyrði og getur ýtt undir samkeppnishæfni.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að öruggri, aðgengilegri og vandaðri byggð í góðum tengslum við umhverfi og náttúru sem styður lífsgæði og heilbrigðan og sjálfbæran lífsstíl	+	Stefnan er í samræmi við viðmið um vandaða byggð sem styður lífgæði og sjálfbæran lífsstíl þar sem áhersla er lögð á gæði og heilnæmt umhverfi, að ný mannvirki taki mið af staðháttum og að ekki verði gengið á verðmæt svæði.
Að skipulag byggðar og landnotkunar feli í sér sveigjanleika og þanþol gagnvart umhverfisbreytingum og breyttum þörfum samfélagsins	+	Stefnan felur í sér að ekki verði gengið á verðmæt svæði með tilliti til landbúnaðar og náttúruverndar, leitast verði við að varðveita náttúru- og menningargæði og að gætt sé að álagi á vatn og vatnsvernd. Þessi áhersla gerir það að verkum að samfélagið er betur í stakk búið til að að takast á við breytingar og það samræmist viðmiði um sveigjanleika og þanþol.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að vernd náttúru- og menningarminja, sem meðal annars felast í líffræðilegum fjölbreytileika, fjölbreytni jarðmyndana, víðernum, landslagi og minjum um sögu og búsetu	+	Stefnan samræmist viðmiði um vernd náttúru- og menningarminja þar sem hún kallar eftir að uppbygging taki mið af landslagi og staðháttum og að staðið verði vörð um svæði með verndargildi vegna náttúrufars eða menningarlegra einkenna í dreifbýli.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að endurheimt votlendis og annarra mikilvægra vistkerfa	+	Stefnan leggur áherslu á vistheimt og verndun sérstæðrar náttúru og að landslagsgreining og vistgerðarflokkun verði lögð til grundvallar skipulagsákvörðunum, auk vatnaáætlunar og héraðsbundnum landgræðsluáætlunum. Stefnan er líkleg til að stuðla að endurheimt mikilvægra vistgerða og samræmist því viðmiðinu.

Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að heilsusamlegu umhverfi, svo sem heilnæmu andrúmslofti og ferskvatni, hreinu hafi, minni úrgangi og umhverfi án hættulegra efna	Ó	Stefnan miðar að því að skipulag landnotkunar stuðli að heilnæmu umhverfi með áherslu á verndun jarðvegs og gróðurs auk þess sem gætt verði að álagi á vatn og vatnsvernd.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að góðum tækifærum til útivistar og tryggi rétt almennings að frjálsu aðgengi um náttúru landsins	ÁEV	
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að minni losun gróðurhúsalofttegunda	Ó	Stefnan miðar að heilnæmu umhverfi, vistheimt og verndun gróðurs sem getur falið í sér aðgerðir sem draga úr eða koma til móts við losun gróðurhúsalofttegunda með bindingu kolefnis.
Að skipulag byggðar og landnotkunar skapi aðstæður fyrir grænt hagkerfi og fjölbreytt og samkeppnishæft atvinnulíf	+	Stefna um að standa vörð um svæði með verndargildi vegna náttúruvafars, landslags eða menningarminja auk þess sem gætt verður að álagi á vatn og vatnsvernd samræmist viðmiði um að skapa aðstæður fyrir grænt hagkerfi og samkeppnishæft atvinnulíf, til að mynda hvað varðar ferðaþjónustu og framleiðslu sem byggir á hreinu vatni.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að viðhalda og efla sérstöðu Íslands sem áfangastaðar ferðamanna	+	Stefnan samræmist viðmiði um að efla sérstöðu Íslands sem áfangastaðar með því að varðveita náttúru, landslag og menningargæði sem eru þeir þættir sem laða hvað helst ferðamenn til landsins.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að nýting náttúruauðlinda fari fram með sjálfbærum hætti	Ó	Með því að gæta þess að byggð gangi ekki að óþörfu á svæði sem eru verðmæt m.t.t. landbúnaðar eða náttúruverndar og gæta að álagi á vatn og vatnsvernd er unnið að því marki að nýting náttúruauðlinda fari fram með sjálfbærum hætti.
Að skipulag byggðar og landnotkunar styðji við sjálfbærar samgöngur og fjölbreytta ferðamáta	ÁEV	

Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að byggðir og bæir séu tengd með traustum samskiptum (samgöngum og fjarskiptum)	ÁEV	
---	------------	--

Markmið 2.3 Sjálfbær nýting landbúnaðarlands

Skipulag landnotkunar stuðli að möguleikum á fjölbreyttri og hagkvæmri nýtingu landbúnaðarlands í sátt við umhverfið.

Markmið 2.4 Ferðaþjónusta í sátt við náttúru og umhverfi

Skipulag landnotkunar stuðli að eflingu ferðaþjónustu í dreifbýli um leið og gætt verði að því að varðveita þau gæði sem eru undirstaða ferðaþjónustu.

Markmið 2.5 Orkumannvirki og örugg afhending raforku í sátt við náttúru og umhverfi

Skipulag gefi kost á að nýta orkulindir í í dreifbýli með sjálfbærni og umhverfisvernd að leiðarljósi. Jafnframt gefi skipulag kost á uppbyggingu flutningsmannvirkja raforku sem tryggja örugga afhendingu raforku. Mannvirki vegna orkuvinnslu og orkuflutnings falli sem best að landslagi og annarri landnotkun.

Umhverfisviðmið	Samræmi	Skýring
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að góðum búsetuskilyrðum og samkeppnishæfni byggða og bæja	+	Stefnan samræmist viðmiði um góð búsetuskilyrði og samkeppnishæfni byggða með því að standa vörð um landbúnað og matvælaframleiðslu. Áhersla á eflingu ferðaþjónustu sem byggir á sérstöðu og styrk hvers sveitarfélags.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að öruggri, aðgengilegri og vandaðri byggð í góðum tengslum við umhverfi og náttúru sem styður lífsgæði og heilbrigðan og sjálfbæran lífsstíl	+	Með því að ráðstafa góðu ræktarlandi til matvælaframleiðslu og samþætta skógræktar- og útivistarsjónarmið er stutt við lífsgæði og heilbrigðan og sjálfbæran lífsstíl. Stefna um að varðveita auðlindir ferðaþjónustunnar og að hugað sé að sjónrænum áhrifum orkumannvirkja og flutningskerfa samræmist einnig viðmiði um aðgengilega og vandaða byggð í góðum tengslum við umhverfi og náttúru.
Að skipulag byggðar og landnotkunar feli í sér sveigjanleika og þanþol gagnvart umhverfisbreytingum og breyttum þörfum samfélagsins	+	Stefnan felur í sér flokkun landbúnaðarlands m.t.t. ræktunarmöguleika og áherslu á matvælaframleiðslu sem styður viðmið um sveigjanleika og þanþol á þann hátt að unnt er að auka matvælaframleiðslu. Með því að

		skilgreina fleiri áfangastaði fyrir ferðamenn má draga úr álagi ferðamanna á fjölfarna staði og þannig stuðla að auknu þanþoli og sveigjanleika.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að vernd náttúru- og menningarminja, sem meðal annars felast í líffræðilegum fjölbreytileika, fjölbreytni jarðmyndana, víðernum, landslagi og minjum um sögu og búsetu	Ó	Stefnan felur í sér eflingu ferðaþjónustu sem getur m.a. falist í því að opna og skilgreina fleiri áfangastaði og ferðamannaleiðir. Það getur annars vegar leitt til þess að það dragi úr álagi á vinsælum ferðamannasvæðum sem njóta verndar vegna náttúru- og menningarminja en hins vegar getur skapast hættu á raski eða auknu álagi víðar, s.s. á náttúru- og menningarminjum, jarðmyndunum og landslagi, ef ferðamönnum er dreift markvisst á fleiri svæði. Að því leyti getur stefnan gengið gegn viðmiði um vernd náttúru- og menningarminja. Á móti kemur að stefna um að standa vörð um landbúnaðarland getur stuðlað að vernd menningarlandslags og með því að gæta að sjónrænum áhrifum orkumannvirkja og flutningskerfa er unnt að vernda náttúrulegt landslag, víðerni og menningarlandslag.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að endurheimt votlendis og annarra mikilvægra vistkerfa	Ó	Með því að flokka og skilgreina land m.t.t. ræktunarmöguleika, þ.m.t. skógræktar, er unnt að varðveita og jafnvel endurheimta mikilvæg vistkerfi.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að heilsusamlegu umhverfi, svo sem heilnæmu andrúmslofti og ferskvatni, hreinu hafi, minni úrgangi og umhverfi án hættulegra efna	Ó	Stefna um að flokkun landbúnaðarlands og vistgerðaflokkun verði lögð til grundvallar skipulagsákvörðunum um landbúnaðarland getur haft jákvæð áhrif á heilnæmi umhverfisins.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að góðum tækifærum til útivistar og tryggi rétt almennings að frjálsu aðgengi um náttúru landsins	+	Stefnan felur í sér að efla ferðaþjónustu í sátt við náttúru og umhverfi og að samþætta skógræktar- og útivistarsjónarmið sem hvorutveggja samræmist stefnu um góð tækifæri til útivistar.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að minni losun gróðurhúsalofttegunda	ÁEV	

Að skipulag byggðar og landnotkunar skapi aðstæður fyrir grænt hagkerfi og fjölbreytt og samkeppnishæft atvinnulíf	+	Með því að taka frá land sem hentar vel til ræktunar matvæla, byggja upp skógarauðlind, nýta möguleika til orkuframleiðslu, tryggja örugga afhendingu raforku og efla ferðabjónustu á landsvísu skapast aðstæður fyrir grænt hagkerfi og fjölbreytt og samkeppnishæft atvinnulíf.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að viðhalda og efla sérstöðu Íslands sem áfangastaðar ferðamanna	+	Stefna um að vinna að því að draga fram sérstöðu, styrk og staðaranda viðkomandi svæðis samræmist viðmiði um að að viðhalda og efla sérstöðu Íslands sem áfangastaðar ferðamanna. Þáttur í að viðhalda sérstöðu Íslands er að hugað sé að sjónrænum áhrifum orkumannvirkja og flutningskerfa til að skerða ekki upplifun ferðamanna af náttúru landsins.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að nýting náttúruauðlinda fari fram með sjálfbærum hætti	+	Með því að standa vörð um ræktanlegt landbúnaðarland og byggja upp skógarauðlind á samfelldum svæðum sem fellur vel að landslagi og landgæðum er stuðlað að sjálfbærri nýtingu náttúruauðlinda. Nýting orkulinda í dreifbýli með sjálfbærni og umhverfisvernd að leiðarljósi samræmist einnig viðmiðinu.
Að skipulag byggðar og landnotkunar styðji við sjálfbærar samgöngur og fjölbreytta ferðamáta	ÁEV	
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að byggðir og bæir séu tengd með traustum samskiptum (samgöngum og fjarskiptum)	ÁEV	

Markmið 2.6 Sjálfbærar samgöngur

Skipulag landnotkunar feli í sér samþætta stefnu um byggðapróun í þéttbýli og dreifbýli með áherslu á greiðar, öruggar og vistvænar samgöngur og fjölbreytta ferðamáta.

Markmið 2.7 Trygg fjarskipti í sátt við umhverfið

Skipulag gefi kost á uppbyggingu fjarskiptamannvirkja til að tryggja örugg fjarskipti, um leið og gætt verði að áhrifum á náttúru og landslag.

Umhverfisviðmið	Samræmi	Skýring
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að góðum búsetuskilyrðum og samkeppnishæfni byggða og bæja	+	Greiðar og vistvænar samgöngur á milli og innan skilgreindra vinnusóknar- og þjónustusvæða og öruggir gagnaflutningar í dreifbýli samræmast viðmiði um góð búsetuskilyrði og samkeppnishæfni byggða og bæja með því að tryggja fjarskipti svo s.s. hvað varðar náms- og atvinnumöguleika einstaklinga.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að öruggri, aðgengilegri og vandaðri byggð í góðum tengslum við umhverfi og náttúru sem styður lífsgæði og heilbrigðan og sjálfbæran lífsstíl	Ó	Stefna um greiðar og vistvænar samgöngur og fjölbreytta ferðamáta styður viðmið um örugga og aðgengilega byggð í góðum tengslum við umhverfið. Með því að skilgreina göngu-, hjóla- og reiðleiðir ferðmanna, auk vegslóða er dregið úr hættu á skemmdum á gróðri og öðrum náttúruspjöllum.
Að skipulag byggðar og landnotkunar feli í sér sveigjanleika og þanþol gagnvart umhverfisbreytingum og breyttum þörfum samfélagsins	+	Örugg fjarskipti samræmast viðmiði um sveigjanleika gagnvart breyttum þörfum samfélagsins hvað varðar tækifæri til búsetu í dreifbýli. Með greiðum samgöngum og góðum fjarskiptum má styðja við atvinnu- og námstækifæri í dreifbýli og auka þannig sveigjanleika og þanþol gagnvart breyttum þörfum samfélagsins.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að vernd náttúru- og menningarminja, sem meðal annars felast í líffræðilegum fjölbreytileika, fjölbreytni jarðmyndana, víðernum, landslagi og minjum um sögu og búsetu	ÁEV	
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að endurheimt votlendis og annarra mikilvægra vistkerfa	ÁEV	

Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að heilsusamlegu umhverfi, svo sem heilnæmu andrúmslofti og ferskvatni, hreinu hafi, minni úrgangi og umhverfi án hættulegra efna	Ó	Með því að samþætta byggðapróun í þéttbýli og dreifbýli og leggja áherslu á vistvænar samgöngur og fjölbreytta ferðamáta s.s. almenningssamgöngur, hjólreiðar og göngu, er stutt við viðmið um heilsusamlega umhverfi.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að góðum tækifærum til útivistar og tryggi rétt almennings að frjálsum aðgengi um náttúru landsins	ÁEV	
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að minni losun gróðurhúsalofttegunda	Ó	Stefnan leggur áherslu á samþætta stefnu um byggðapróun í þéttbýli og dreifbýli og greiðar og vistvænar samgöngur auk fjölbreyttra ferðamáta. Einnig er stefnt af því að skipulag annarra vega og slóða byggi á sérstökum kortagrunni utan flokkunarkerfis vegalaga. Stefnan miðar á þann hátt að því að draga úr akstri einkabíla og styður um leið við viðmið um minni losun gróðurhúsalofttegunda.
Að skipulag byggðar og landnotkunar skapi aðstæður fyrir grænt hagkerfi og fjölbreytt og samkeppnishæft atvinnulíf	+	Stefnan samræmist umhverfisviðmiðinu því að með greiðum samgöngum og tryggum fjarskiptum er íbúum í dreifbýli gert kleyft að stunda fjarvinnu og -nám og fyrirtækjum sköpuð tækifæri til að starfa í dreifbýli sem ýtir undir samkeppnishæfni og getur leitt til eflingar græna hagkerfisins.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að viðhalda og efla sérstöðu Íslands sem áfangastaðar ferðamanna	Ó	Stefna um sjálfbærar samgöngur og skilgreinda vegslóða, til að koma í veg fyrir gróðurskemmdir og náttúruspjöll, viðheldur að einhverju leyti sérstöðu Íslands sem áfangastaðar ferðamanna sem sækjast eftir lítt snortinni náttúru.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að nýting náttúruauðlinda fari fram með sjálfbærum hætti	ÁEV	
Að skipulag byggðar og landnotkunar styðji við sjálfbærar samgöngur og fjölbreytta ferðamáta	+	Stefna um samþætta byggðapróun í þéttbýli og dreifbýli með áherslu á greiðar og vistvænar samgöngur samræmist viðmiði um sjálfbærar samgöngur og fjölbreytta ferðamáta.

<p>Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að byggðir og bæir séu tengd með traustum samskiptum (samgöngum og fjarskiptum)</p>	<p>+</p>	<p>Stefna um að skipulag gefi kost á uppbyggingu fjarskiptamannvirkja til að tryggja örugg fjarskipti og gagnaflutninga í dreifbýli samræmist viðmiði um að byggðir og bæir séu tengd með traustum samskiptum.</p>
--	----------	--

Búsetumynstur og dreifing byggðar

Þróun þéttbýlis og fyrirkomulag byggðar stuðli að sjálfbærni með áherslu á gæði í hinu byggða umhverfi og markvissu og samþættu skipulagi byggðar og samgangna.

Markmið 3.1 Heildstætt búsetumynstur og jafnvægi í byggðapróun

Skipulag byggðar og þróun þéttbýlis stuðli að samkeppnishæfni og þoli samfélags í einstökum landshlutum og á landinu í heild.

Markmið 3.2 Sjálfbært skipulag þéttbýlis

Skipulag byggðar stuðli að sjálfbærri þróun þéttbýlisstaða með þéttri, samfelldri byggð, endurskipulagningu vannýtttra svæða og eflingu nærsamfélags. Uppbygging íbúðar- og atvinnuhúsnæðis verði í samræmi við þarfir samfélagsins á hverjum tíma og til framtíðar.

Markmið 3.7 Náttúruvá og loftslagsbreytingar

Við skipulag byggðar verði tekið tillit til náttúruvár og loftslagsbreytinga.

Umhverfisviðmið	Samræmi	Skýring
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að góðum búsetuskilyrðum og samkeppnishæfni byggða og bæja	+	Stefnan samræmist viðmiði um að skapa góð búsetuskilyrði og samkeppnishæfni byggða og bæja með því að leggja áherslu á að í hverjum landshluta verði skilgreindir meginkjarnar og vinnusóknar- og þjónustusvæði þeirra og að uppbyggingu verði hagað þannig að hún styrki kjarnana sem burðarása viðkomandi nærsamfélags. Sjálfbært skipulag þéttbýlis og hagkvæma uppbygging þar sem vexti er beint inn á við og skipulag með tilliti til náttúruvár styður einnig viðmiðið.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að öruggri, aðgengilegri og vandaðri byggð í góðum tengslum við umhverfi og náttúru sem styður lífsgæði og heilbrigðan og sjálfbæran lífsstíl	+	Með því að skilgreina meginkjarna sem sjálfbæra burðarása í viðkomandi nærsamfélagi með tilheyrandi innviðum og þjónustu er unnt að skapa undirstöður fyrir heilbrigðan og sjálfbæran lífsstíl. Stefnan miðar að því að uppbygging íbúðar- og atvinnuhúsnæðis mæti þörfum samfélagsins á hverjum tíma sem felur m.a. í sér fjölbreytta húsnæðiskosti. Stefna um þetta, blandaða byggð og bæjarhönnun sem tekur tillit til lýðheilsu og öryggis samræmist einnig viðmiði um vandaða byggð sem styður heilbrigðan og sjálfbæran lífsstíl.
Að skipulag byggðar og landnotkunar feli í sér sveigjanleika og þanþol gagnvart	+	Áhersla á jafnvægi í byggðapróun, styrkingu meginkjarna í hverjum landshluta og uppbyggingu húsnæðis í samræmi við breyttar

<p>umhverfisbreytingum og breyttum þörfum samfélagsins</p>		<p>þarfir samfélagsins s.s. með fjölbreyttum húsnæðiskostum, samræmist viðmiði um sveigjanleika og þanþol. Með því að standa vörð um verðmæt svæði s.s. landbúnaðarland má auka sveigjanleika hvað varðar landbúnað ef þarfir samfélagsins breytast á þann hátt að auka þurfi matvælaframleiðslu. Skipulag byggðar sem tekur tillit til öryggis vegna náttúruvár s.s. vegna loftslagsbreytinga, leiðir af sér aukið þanþol vegna umhverfisbreytinga.</p>
<p>Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að vernd náttúru- og menningarminja, sem meðal annars felast í líffræðilegum fjölbreytileika, fjölbreytni jarðmyndana, víðernum, landslagi og minjum um sögu og búsetu</p>	<p>Ó</p>	<p>Með því að beina vexti inn á við er dregið úr því að óraskað land sé brotið undir byggð. Með þétttri byggð er þó hætt á raski menningarminja vegna nýrra mannvirkja eða að gengið verði á svæði sem hafa verndargildi í þéttbýli. Það er líklegt að stefnan stuðli að óverulegu leyti að vernd náttúru- og menningarminja.</p>
<p>Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að endurheimt votlendis og annarra mikilvægra vistkerfa</p>	<p>Ó</p>	<p>Liður í því að því að auka þanþol gagnvart breytingum á umhverfinu og náttúruvá er að viðhalda heilbrigðum vistkerfum eins og votlendi.</p>
<p>Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að heilsusamlegu umhverfi, svo sem heilnæmu andrúmslofti og ferskvatni, hreinu hafi, minni úrgangi og umhverfi án hættulegra efna</p>	<p>Ó</p>	<p>Aukin gæði hins byggða umhverfis, þétt samfelld byggð og skipulag í þágu sjálfbærni daglegs lífs og aukinni lífsgæða kalla fram heilsusamlegt umhverfi þar sem t.d. hlutdeild vistvænna samgöngumáta er líkleg til að aukast. Stefnan er líkleg til að styðja við heilsusamlegt umhverfi ef ávinningurinn af stefnunni leiðir af sér minni loftmengun, bættu hljóðvist, minna magn úrgangs og betri meðhöndlun frárennslis.</p>
<p>Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að góðum tækifærum til útivistar og tryggi rétt almennings að frjálsu aðgengi um náttúru landsins</p>	<p>Ó</p>	<p>Markmiði um tækifæri til útivistar er mætt með því að útfæra byggð í þágu sjálfbærni dagslegs lífs og aukinna lífsgæða þannig að hreyfing og útivera verði samtvinnuð daglegum athöfnum. Stefnan er almennt í samræmi við umhverfisviðmiðið en hún tekur ekki á frjálsu aðgengi almennings að náttúru landsins. Með því að beina vexti þéttbýlisstaða inn á við og</p>

		skilgreina vaxtarmörk þéttbýlisstaðanna gæti þó þrengrt að opnum útivistarsvæðum í þéttbýli.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að minni losun gróðurhúsalofttegunda	+	Stefnan er í samræmi við viðmið um minni losun gróðurhúsalofttegunda þar sem afleiðing þess að beina vexti þéttbýlisstaða inn á við, þetta byggð og nýta vannýtt svæði, auk þess að tryggja ákveðna blöndun byggðar, er minni losun gróðurhúsalofttegunda frá umferð við bruna eldsneytis. Þéttari byggð og skilgreining meginkjarna í hverjum landshluta gerir almenningssamgöngur og aðra ferðamáta en einkabílinn fýsilegri kost.
Að skipulag byggðar og landnotkunar skapi aðstæður fyrir grænt hagkerfi og fjölbreytt og samkeppnishæft atvinnulíf	+	Stefna um að skapa jafnvægi í byggðaþróun felur í sér greiningu á vinnusóknar- og þjónustusvæðum stærstu þéttbýlisstaða sem getur í kjölfarið leitt af sér meiri fjölbreytni í atvinnulífi og betri samkeppnisstöðu. Þétt byggð skapar aðstæður fyrir hagkvæmni í rekstri þjónustu- og veitukerfa sem auka á samkeppnishæfni fyrirtækja. Hæfileg blöndun byggðar, íbúða og atvinnustarfsemi, getur einnig stutt við fjölbreytileika s.s. ýmsa nærþjónustu. Að þessu leyti samræmist stefnan viðmiði um að skapa aðstæður fyrir grænt hagkerfi og fjölbreytt atvinnulíf.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að viðhalda og efla sérstöðu Íslands sem áfangastaðar ferðamanna	ÁEV	
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að nýting náttúruauðlinda fari fram með sjálfbærum hætti	Ó	Með því að beina vexti inn á við, endurskipuleggja vannýtt svæði og skilgreina vaxtarmörk þéttbýlis er dregið úr því að nýtt land sé tekið undir byggð s.s. verðmæt náttúrusvæði eða landbúnaðarland. Að öðru leyti er óveruleg samsvörun milli stefnunnar og viðmiða um sjálfbæra nýtingu auðlinda.

Að skipulag byggðar og landnotkunar styðji við sjálfbærar samgöngur og fjölbreytta ferðamáta	+	Með því að beina vexti þéttbýlisstaða inn á við, þétta byggð, endurskipuleggja vannýtt svæði og skilgreina vaxtarmörk þéttbýlis, skapast betri aðstæður fyrir almenningsamgöngur. Hæfileg blöndun byggðar getur einnig gert íbúum kleyft að nýta aðra ferðamáta en bíl við daglegar athafnir sem samræmist viðmiði um sjálfbærar samgöngur og fjölbreytta ferðamáta.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að byggðir og bæir séu tengd með traustum samskiptum (samgöngum og fjarskiptum)	Ó	Stefna um að uppbygging samgangna styrki kjarna og vinnusóknar- og þjónustusvæði þeirra styður við viðmið um traustar samgöngur.

Markmið 3.3 Gæði hins byggða umhverfis

Skipulag byggðar og bæjahönnun stuðli að gæðum í hinu byggða umhverfi og að yfirbragð og mælikvarði nýrrar byggðar falli að bæjarmynd viðkomandi staðar og sögulegri byggð. Jafnframt verði stuðlað að heilnæmu umhverfi sem veiti góð skilyrði til búsetu og möguleika til fjölbreyttrar útiveru.

Umhverfisviðmið	Samræmi	Skýring
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að góðum búsetuskilyrðum og samkeppnishæfni byggða og bæja	+	Stefna um að hugað verði að gæðum í hinu byggða umhverfi við bæjarhönnun, samspili byggðar, bæjarrýma og ferðamáta og að menningararfurinn verði nýttur til að styrkja sérkenni og staðaranda samræmist viðmiði um góð búsetuskilyrði og samkeppnishæfni byggða og bæja.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að öruggri, aðgengilegri og vandaðri byggð í góðum tengslum við umhverfi og náttúru sem styður lífsgæði og heilbrigðan og sjálfbæran lífsstíl	+	Áhersla stefnunnar um gæði byggðar og að stuðlað verði að heilnæmu umhverfi sem veiti góð skilyrði til búsetu og möguleika til fjölbreyttrar útiveru samræmist viðmiði um vandaða byggð og heilbrigðan og sjálfbæran lífsstíl.
Að skipulag byggðar og landnotkunar feli í sér sveigjanleika og þanþol gagnvart umhverfisbreytingum og breyttum þörfum samfélagsins	Ó	Stefnan um heilnæmt umhverfi leggur áherslu á ráðstafanir varðandi vatnsvernd, vatnsveitu, fráveitu, úrgangsméðhöndlun, hljóðvist og loftgæði sem ætti að auka á sveigjanleika og þanþol gagnvart umhverfisbreytingum og breyttum þörfum samfélagsins. Aðrar áherslur um gæði byggðar og að styrkja sérkenni og

		staðaranda, að hugað verði að útivistarsvæðum með það að markmiði að hvetja til útiveru og hreyfingar og hvatning til matjurtaræktunar styður einnig viðmiðið.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að vernd náttúru- og menningarminja, sem meðal annars felast í líffræðilegum fjölbreytileika, fjölbreytni jarðmyndana, víðernum, landslagi og minjum um sögu og búsetu	Ó	Sett er fram stefna um að yfirbragð og mælikvarði nýrrar byggðar falli að bæjarmynd viðkomandi staðar og að menningararfurinn verði nýttur til að styrkja sérkenni og staðaranda. Slíka stefna er líkleg til að styðja viðmið um vernd menningararminja. Jafnframt er lagt til að sérstaklega verði hugað að varðveislu verðmætra náttúrusvæða sem getur falist í verndun náttúruminja.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að endurheimt votlendis og annarra mikilvægra vistkerfa	ÁEV	
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að heilsusamlegu umhverfi, svo sem heilnæmu andrúmslofti og ferskvatni, hreinu hafi, minni úrgangi og umhverfi án hættulegra efna	+	Stefna um heilnæmt umhverfi kallar á ýmsar ráðstafanir s.s. varðandi fráveitur og meðhöndlun úrgangs sem eru líklegar til að leiða af sér minna magn úrgangs á íbúa eða stuðla að bættri meðhöndlun frárennslis og samræmist því viðmiðinu.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að góðum tækifærum til útivistar og tryggi rétt almennings að frjálsu aðgengi um náttúru landsins	+	Í stefnunni er lagt til til að sérstaklega verði hugað að almenningsrýmum og útivistarsvæðum með það að markmiði að hvetja til útiveru og hreyfingar. Stefnan er því líkleg til að fela í sér bætt aðgengi að opnum svæðum og að fleiri nýti sér opin svæði til útivistar en tryggir hins vegar ekki rétt almennings að frjálsu aðgengi um náttúru landsins.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að minni losun gróðurhúsalofttegunda	ÁEV	Stefna tekur ekki sérstaklega á losun gróðurhúsalofttegunda þó svo að hún miði að heilnæmu umhverfi. Engar leiðir sem snúa að minnkun CO ₂ .
Að skipulag byggðar og landnotkunar skapi aðstæður fyrir grænt hagkerfi og fjölbreytt og samkeppnishæft atvinnulíf	Ó	Áhersla á gæði byggðar og að nýta menningararfinn til að styrkja sérkenni og byggja upp staðaranda styður við markmið um

		fjölbreytt og samkeppnishæft atvinnulíf og er líklegt til að laða að fyrirtæki og efla ferðaþjónustu.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að viðhalda og efla sérstöðu Íslands sem áfangastaðar ferðamanna	+	Með því að nýta menningararfinn til að styrkja sérkenni og staðaranda og leggja áherslu á hönnun almenningsrýma samræmist stefnan viðmiði um viðhalda og efla sérstöðu Íslands sem áfangastaðar ferðamanna.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að nýting náttúruauðlinda fari fram með sjálfbærum hætti	Ó	Til að stuðla að heilnæmu umhverfi er kveðið á um að sérstaklega verði hugað að umhverfisvænum lausnum m.a. til að auka nýtni við auðlindanotkun, svo sem vatnsnotkun. Að því leyti miðar stefnan að sjálfbærri nýtingu náttúruauðlinda.
Að skipulag byggðar og landnotkunar styðji við sjálfbærar samgöngur og fjölbreytta ferðamáta	+	Markmið um að við skipulagsgerð verði hugað að samspili byggðar, bæjarryma og ferðamáta samræmist viðmiði um sjálfbærar samgöngur. Stefna um heilnæmt umhverfi ýtir undir fjölbreytta ferðamáta og sjálfbærar samgöngur.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að byggðir og bæir séu tengd með traustum samskiptum (samgöngum og fjarskiptum)	ÁEV	

Markmið 3.4 Samkeppnishæf samfélög og atvinnulíf

Skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að samkeppnishæfni og eflingu samfélags og atvinnulífs.

Umhverfisviðmið	Samræmi	Skýring
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að góðum búsetuskilyrðum og samkeppnishæfni byggða og bæja	+	Stefnan miðar að því að efla atvinnulíf og samkeppnishæfni s.s. með öflugum innviðum og samræmist viðmiði um að skipulag byggðar stuðli að góðum búsetuskilyrðum og samkeppnishæfni byggða.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að öruggri, aðgengilegri og vandaðri byggð í góðum tengslum við	+	Stefna um aukna samkeppnishæfni byggðar og eflingu atvinnulífs, s.s. með því að útfæra byggð og landnotkun til að laða að fólk og

umhverfi og náttúru sem styður lífsgæði og heilbrigðan og sjálfbæran lífsstíl		fyrirtæki, eykur öryggi byggða með því að styrkja það samfélag sem fyrir er og móta stefnu um gæði hins byggða umhverfis.
Að skipulag byggðar og landnotkunar feli í sér sveigjanleika og þanþol gagnvart umhverfisbreytingum og breyttum þörfum samfélagsins	+	Stefna um eflingu atvinnulífs þar sem sérstaklega verði hugað að fjölbreytni atvinnulífs m.t.t. þols gagnvart samfélags- og umhverfisbreytingum samræmist viðmiðinu.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að vernd náttúru- og menningarminja, sem meðal annars felast í líffræðilegum fjölbreytileika, fjölbreytni jarðmyndana, víðernum, landslagi og minjum um sögu og búsetu	ÁEV	
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að endurheimt votlendis og annarra mikilvægra vistkerfa	ÁEV	
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að heilsusamlegu umhverfi, svo sem heilnæmu andrúmslofti og ferskvatni, hreinu hafi, minni úrgangi og umhverfi án hættulegra efna	Ó	Stefna sem miðar að uppbyggingu atvinnulífs með áherslu á gæði í hinu byggða umhverfi og öflugum innviðum í þeim tilgangi að auka samkeppnishæfni samræmist að nokkru leyti viðmiðum um heilsusamlegt umhverfi enda snúast gæði að einhverju leyti af því hversu heilbriggt umhverfið er.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að góðum tækifærum til útivistar og tryggi rétt almennings að frjálsu aðgengi um náttúru landsins	ÁEV	
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að minni losun gróðurhúsalofttegunda	ÁEV	
Að skipulag byggðar og landnotkunar skapi aðstæður fyrir grænt hagkerfi og fjölbreytt og samkeppnishæft atvinnulíf	+	Stefna um skipulag landnotkunar og þróun byggðar sem stuðlar að aukinni samkeppnishæfni og eflingu atvinnulífs samræmist viðmiði um að skapa aðstæður fyrir grænt hagkerfi og fjölbreytt atvinnulíf.

Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að viðhalda og efla sérstöðu Íslands sem áfangastaðar ferðamanna	Ó	Stefna sem miðar að eflingu atvinnulífs og samkeppnishæfni er líkleg til að styrkja ferðaþjónustu og getur haft burði til að viðhalda og efla sérstöðu Íslands sem áfangastaðar ferðamanna.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að nýting náttúruauðlinda fari fram með sjálfbærum hætti	ÁEV	
Að skipulag byggðar og landnotkunar styðji við sjálfbærar samgöngur og fjölbreytta ferðamáta	ÁEV	
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að byggðir og bæir séu tengd með traustum samskiptum (samgöngum og fjarskiptum)	ÁEV	

Markmið 3.5 Sjálfbærar samgöngur

Skipulag byggðar og landnotkunar feli í sér samþætta stefna um byggð og samgöngur með áherslu á greiðar, öruggar og vistvænar samgöngur og fjölbreytta ferðamáta.

Markmið 3.6 Trygg fjarskipti í sátt við umhverfið

Skipulag gefi kost á uppbyggingu fjarskiptamannvirkja til að tryggja örugg fjarskipti, um leið og gætt verði að umhverfisáhrifum.

Umhverfisviðmið	Samræmi	Skýring
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að góðum búsetuskilyrðum og samkeppnishæfni byggða og bæja	+	Stefna um greiðar samgöngur innan skilgreindra vinnusóknar- og þjónustusvæða samræmist viðmiði um góð búsetuskilyrði og samkeppnishæfni byggða og bæja. Áhersla á almenningssamgöngur og aðra ferðamáta og stefna um góð fjarskipti styður einnig viðmiðið.

<p>Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að öruggri, aðgengilegri og vandaðri byggð í góðum tengslum við umhverfi og náttúru sem styður lífsgæði og heilbrigðan og sjálfbæran lífsstíl</p>	<p>+</p>	<p>Örugg fjarskipti, góðar samgöngur og vel útfært gatnaskipulag sem tekur mið af því að skapa bæjarrými og umferðarrými fyrir akandi, hjólandi og gangandi vegfarendur samræmist viðmiði um vandaða byggð og heilbrigðan og sjálfbæran lífsstíl.</p>
<p>Að skipulag byggðar og landnotkunar feli í sér sveigjanleika og þanþol gagnvart umhverfisbreytingum og breyttum þörfum samfélagsins</p>	<p>+</p>	<p>Greiðar samgöngur með áherslu á að tengja saman svæði og stuðla að hreyfanleika vinnuafis samræmist viðmiði um að styrkja byggðir gagnvart breyttum þörfum samfélagsins. Góð fjarskipti og góðar samgöngur, þ.m.t. almenningssamgöngur, hafa jákvæð áhrif á þanþol byggða og auka öryggi.</p>
<p>Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að vernd náttúru- og menningarminja, sem meðal annars felast í líffræðilegum fjölbreytileika, fjölbreytni jarðmyndana, víðernum, landslagi og minjum um sögu og búsetu</p>	<p>ÁEV</p>	
<p>Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að endurheimt votlendis og annarra mikilvægra vistkerfa</p>	<p>ÁEV</p>	
<p>Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að heilsusamlegu umhverfi, svo sem heilnæmu andrúmslofti og ferskvatni, hreinu hafi, minni úrgangi og umhverfi án hættulegra efna</p>	<p>Ó</p>	<p>Skipulag byggðar þar sem sett er fram stefna um almenningssamgöngur og útfærslu gatnaskipulags með áherslu á fjölbreytta ferðamáta, er líklegt til að draga úr notkun einkabíls og þar með stuðlað að heilsusamlegri umhverfi með minni útblæstri, svifryki og mengun.</p>
<p>Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að góðum tækifærum til útivistar og tryggi rétt almennings að frjálsu aðgengi um náttúru landsins</p>	<p>ÁEV</p>	

Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að minni losun gróðurhúsalofttegunda	+	Uppbygging og þróun vinnusóknar- og þjónustusvæða samhliða uppbyggingu samgangna, svo sem almenningsamgangna, getur átt sinn þátt í að draga úr losun gróðurhúsalofttegunda og samræmist því viðmiði um að skipulag stuðli að minni losun. Með góðum fjarskiptum er hægt að draga úr þörf fyrir að ferðast á bíl á milli staða og þar með draga úr útblæstri.
Að skipulag byggðar og landnotkunar skapi aðstæður fyrir grænt hagkerfi og fjölbreytt og samkeppnishæft atvinnulíf	Ó	Góðar samgöngur, vel útfært gatnakerfi og öflug fjarskipti geta skapað aðstæður fyrir fjölbreytt og samkeppnishæft atvinnulíf.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að viðhalda og efla sérstöðu Íslands sem áfangastaðar ferðamanna	Ó	Greiðar samgöngur og samskipti eru lykilþáttur í ferðamennsku og með því að lágmarka sjónræn áhrif af fjarskiptamannvirkjum er viðhaldið upplifun ferðamanna af lítt snortinni náttúru.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að nýting náttúruauðlinda fari fram með sjálfbærum hætti	Ó	Skipulag byggðar og samgöngukerfa getur haft áhrif á nýtingu auðlinda, s.s. með ráðstöfun lands undir samgöngumannvirki í þéttbýli.
Að skipulag byggðar og landnotkunar styðji við sjálfbærar samgöngur og fjölbreytta ferðamáta	+	Stefna um að vegir í þéttbýli verði hannaðir með það að leiðarljósi að gera akandi, hjólandi og gangandi vegfarendum jafnt undir höfði styður við sjálfbærar samgöngur og fjölbreytta ferðamáta.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að byggðir og bæir séu tengd með traustum samskiptum (samgöngum og fjarskiptum)	+	Stefna um að samgöngur styrki uppbyggingu og þróun vinnusóknar- og þjónustusvæða og að örugg fjarskipti séu tryggð með uppbyggingu fjarskiptamannvirkja samræmist viðmiði um traustar samgöngur og fjarskipti.

Skipulag á haf- og strandsvæðum

Skipulag haf- og strandsvæða veiti grundvöll fyrir fjölbreyttri nýtingu um leið og viðhaldið verði mikilvægum auðlindum hafsvæða við Ísland.

Markmið 4.1 Sjálfbær nýting auðlinda

Skipulag nýtingar á haf- og strandsvæðum grundvallist á heildarsýn á málefni hafsins þar sem viðhaldið er heilbrigði, líffræðilegri fjölbreytni og framleiðslugetu hafsins. Skipulagsákvæðanir um staðbundna nýtingu á haf- og strandsvæðum byggja á vistkerfisnálgun og stuðli þannig að viðhaldi vistkerfa og sjálfbærri nýtingu auðlinda.

Umhverfisviðmið	Samræmi	Skýring
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að góðum búsetuskilyrðum og samkeppnishæfni byggða og bæja	ÁEV	
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að öruggri, aðgengilegri og vandaðri byggð í góðum tengslum við umhverfi og náttúru sem styður lífsgæði og heilbrigðan og sjálfbæran lífsstíl	ÁEV	
Að skipulag byggðar og landnotkunar feli í sér sveigjanleika og þanþol gagnvart umhverfisbreytingum og breyttum þörfum samfélagsins	+	Stefna um að viðhalda líffræðilegum fjölbreytileika og vistkerfum hafsins getur stuðlað að því að haf- og strandsvæði hafi þol til að takast á við umhverfisbreytingar. Stefnan er líkleg til að stuðla að því markmiði að skipulag nýtingar haf- og strandsvæða feli í sér sveigjanleika gagnvart umhverfisbreytingum. Stefnan miðar að því að veita grundvöll fyrir fjölbreytta nýtingu og samræmist því markmiði að skipulag geti mætt breyttum þörfum samfélagsins til nýtingar.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að vernd náttúru- og menningarminja, sem meðal annars felast í líffræðilegum fjölbreytileika, fjölbreytni jarðmyndana, víðernum, landslagi og minjum um sögu og búsetu	Ó	Stefnan samræmist viðmiði um náttúruvernd með því að grundvalla nýtingu haf- og strandsvæða á heildarsýn þar sem viðhaldið er heilbrigði, líffræðilegum fjölbreytileika og framleiðslugetu hafsins.

Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að endurheimt votlendis og annarra mikilvægra vistkerfa	+	Stefna um að viðhalda líffræðilegum fjölbreytileika og framleiðslugetu hafsins og að nýting byggji á vistkerfisnálgun styður markmið um að endurheimta votlendi, svo sem leirur, og önnur mikilvæg vistkerfi í hafi.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að heilsusamlegu umhverfi, svo sem heilnæmu andrúmslofti og ferskvatni, hreinu hafi, minni úrgangi og umhverfi án hættulegra efna	+	Stefna um að viðhalda heilbrigði hafsins og framleiðslugetu þess samræmist markmiði um hreint haf og heilsusamlegt umhverfi án hættulegra efna.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að góðum tækifærum til útivistar og tryggi rétt almennings að frjálsu aðgengi um náttúru landsins	Ó	Stefna um að viðhalda heilbrigði hafsins samræmist markmiði um að skipulag nýtingar stuðli að góðum tækifærum til útivistar. Hún mun ekki tryggja frjálst aðgengi um náttúru landsins.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að minni losun gróðurhúsalofttegunda	ÁEV	
Að skipulag byggðar og landnotkunar skapi aðstæður fyrir grænt hagkerfi og fjölbreytt og samkeppnishæft atvinnulíf	+	Stefnan miðar að því að viðhalda auðlindum hafsins og veita grundvöll fyrir fjölbreytta og sjálfbæra nýtingu. Hún samræmist því markmiðum um að skapa aðstæður fyrir grænt hagkerfi, þar sem ákvarðanir eru teknar af virðingu fyrir umhverfi, náttúru og sérstöðu. Stefnan er líkleg til að skapa grundvöll fyrir fjölbreytt atvinnulíf en tryggir ekki að það sé samkeppnishæft.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að viðhalda og efla sérstöðu Íslands sem áfangastaðar ferðamanna	+	Vistkerfisnálgun við staðbundna nýtingu haf- og strandsvæða og viðhald þeirra auðlinda sem hafsvæðin við Ísland búa yfir, samræmast viðmiði um að efla sérstöðu Íslands sem áfangastaðar fyrir ferðamenn sem sækja í sjótengda ferðamennsku.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að nýting náttúruauðlinda fari fram með sjálfbærum hætti	+	Stefna um að nýting á haf- og strandsvæðum byggji á vistkerfisnálgun og stuðli þannig að viðhaldi vistkerfa og sjálfbærri nýtingu auðlinda samræmist því viðmiði að náttúruauðlindir hafsins séu nýttar með sjálfbærum hætti.

Að skipulag byggðar og landnotkunar styðji við sjálfbærar samgöngur og fjölbreytta ferðamáta	ÁEV	
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að byggðir og bæir séu tengd með traustum samskiptum (samgöngum og fjarskiptum)	ÁEV	

Markmið 4.2 Skýr og skilvirk stjórnsýsla skipulagsmála

Stjórnsýsla skipulagsmála á haf- og strandsvæðum verði skýr og samræmd. Aðkoma ólíkra stjórnvalda og hagsmunaaðila að skipulagsvinnunni verði tryggð og leitast við að koma í veg fyrir árekstra ólíkrar nýtingar og verndarsjónarmiða.

Markmið 4.3 Svæðisbundin skipulagsgerð

Komið verði á fót svæðisbundinni skipulagsgerð fyrir haf- og strandsvæði næst landi sem veiti grundvöll fyrir nýtingu haf- og strandsvæða, taki mið af mismunandi hagsmunum og samþættingu nýtingar og verndar við ströndina, þar sem gæta þarf samræmis milli skipulags á landi og hafi.

Umhverfisviðmið	Samræmi	Skýring
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að góðum búsetuskilyrðum og samkeppnishæfni byggða og bæja	ÁEV	
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að öruggri, aðgengilegri og vandaðri byggð í góðum tengslum við umhverfi og náttúru sem styður lífsgæði og heilbrigðan og sjálfbæran lífsstíl	ÁEV	
Að skipulag byggðar og landnotkunar feli í sér sveigjanleika og þanþol gagnvart umhverfisbreytingum og breyttum þörfum samfélagsins	+	Stefnan felur í sér að komið verði á fót svæðisbundinni skipulagsgerð með aðkomu hagsmunaaðila og á forsendum sjálfbærni og vistkerfisnálgunar. Hún er líkleg til að styðja við markmið um að skipulag feli í sér sveigjanleika og falli að þörfum samfélagsins á hverjum tíma og mæti breyttum umhverfisaðstæðum.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að vernd náttúru- og menningarminja, sem meðal annars felast í líffræðilegum fjölbreytileika,	+	Stefnan gerir ráð fyrir að stjórnsýsla skipulagsmála á haf- og strandsvæðum verði skýr og samræmd, m.a. með aðkomu stjórnvalda sem ábyrgð bera á náttúru- og

fjölbreytni jarðmyndana, víðernum, landslagi og minjum um sögu og búsetu		menningarminjum. Hún samræmist því markmiði um að skipulagsgerð stuðli að vernd náttúru- og menningarminja.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að endurheimt votlendis og annarra mikilvægra vistkerfa	+	Stefnan gerir ráð fyrir að stjórnslá skipulagsmála á haf- og strandsvæðum verði skýr og samræmd, m.a. með aðkomu stjórnvalda sem ábyrgð bera á náttúruminum og að gætt verði samræmis milli skipulags á landi og hafi. Hún samræmist því markmiði um að skipulagsgerð stuðli að endurheimt votlendis, svo sem leira, og annarra mikilvægra vistkerfa í hafi.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að heilsusamlegu umhverfi, svo sem heilnæmu andrúmslofti og ferskvatni, hreinu hafi, minni úrgangi og umhverfi án hættulegra efna	ÁEV	
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að góðum tækifærum til útivistar og tryggi rétt almennings að frjálsu aðgengi um náttúru landsins	Ó	Stefna um gerð svæðisbundinnar skipulagsgerðar á haf- og strandsvæðum sem miðar að samræmingu ólíkrar atvinnustarfsemi og frístundaiðju felur í sér möguleika á að fjölga tækifærum almennings til útivistar á haf- og strandsvæðum.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að minni losun gróðurhúsalofttegunda	ÁEV	
Að skipulag byggðar og landnotkunar skapi aðstæður fyrir grænt hagkerfi og fjölbreytt og samkeppnishæft atvinnulíf	+	Með samræmdri stjórnslá og svæðisbundinni skipulagsgerð er lagður grunnur að fjölbreyttri nýtingu haf- og strandsvæða sem tekur mið af mismunandi hagsmunum og samþættingu nýtingar og verndar. Þannig verði mörkuð stefna um svæðisnýtingu sem tekur til fjölmargra þátta svo sem fiskeldis, orkuvinnslu, frístunda- og ferðaþjónustu, samgangna og verndar, sem skapar aðstæður fyrir grænt hagkerfi og fjölbreytt atvinnulíf.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að viðhalda og efla sérstöðu Íslands sem áfangastaðar ferðamanna	+	Stefna um samræmda stjórnslá á haf- og strandsvæðum og með svæðisbundnu skipulagi er hægt að draga fram sérkenni hafsvæða.

		Stefnan er líkleg til að styðja við markmið um að viðhalda og efla sérstöðu Íslands sem áfangastað ferðamanna.
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að nýting náttúruauðlinda fari fram með sjálfbærum hætti	+	Lykilþáttur í samræmingu staðbundinnar nýtingar á haf- og strandsvæðum er að samþætta nýtingu og vernd og að auðlindir svæðisins séu nýttar á sjálfbæran hátt. Að því leyti styður stefnan viðmið um sjálfbæra nýtingu náttúruauðlinda.
Að skipulag byggðar og landnotkunar styðji við sjálfbærar samgöngur og fjölbreytta ferðamáta	ÁEV	
Að skipulag byggðar og landnotkunar stuðli að því að byggðir og bæir séu tengd með traustum samskiptum (samgöngum og fjarskiptum)	ÁEV	